

Generation klimatrætte

En stor, snehvid isbjørn lægger sig ned og lukker øjnene på en lille ø af is, her på den lille bitte krystalblå isklump lægger den sig alene, omringet af hav, og tager en længe ventet lur. Den virker ligefrem helt fredelig i sine forsvindende omgivelser, mens den putter sig ind til isen, som en lille kat på sofaen. Øen er overraskende lille sammenlignet med isbjørnens størrelse, men den må vel, som så mange andre levende væsner, indfinde, tilpasse og ændre sig for naturens hårde og konstant ændrende vilkår. Året er 2023 og jeg er inde og se udstillingen for Wildlife Photographer of the Year på Naturhistorisk Museum i København. Det er blevet en årlig tradition for mig og min far. Vi tager et smut til København og ender lige meget hvad altid lige her, foran den store snehvide isbjørn. Det rå og det hårde blandes sammen med det smukke og harmoniske i denne udstilling, det er ekstremt rørende og smukt visuelt på overfladen, men også noget der rører noget dybere i mig. Billederne handler nemlig, de seneste år, lige så meget om klimakrisen, som de gør om dyrelivet, og nogle gange formår det at ramme mig mere end den nyeste klimarapport fra FN, som viser fuldstændigt deprimerende statistikker over jordens tilstand. Er det måske det, som er kunsten og specifikt fotografiets styrke? Få os til at stoppe op, føle og forstå og dermed sætte os ind i andre skæbner end vores egne? Få os til at forstå og indse, hvor helt og aldeles vigtig og katastrofal en krise som den klimakrise er, vores fælles klode står overfor lige nu? For hvis billedet af den sovende isbjørn, hvis habitat svinder ind på grund af klimaforandringerne, ikke rører noget i dig, hvad gør så?

En gang i mellem føler jeg mig som den store isbjørn på den lille isklump, helt og aldeles alene. Jeg ved ikke, hvordan jeg skal kæmpe for klimaet, når de fleste andre bare er ligeglade. Hvorfor skal jeg gå og være angst, mens mine kammerater kan gå og være ligeglade? Hvorfor ser jeg nyhederne og begræder dem, mens andre skifter til Netflix? Hvorfor vælger jeg at stoppe med at spise kød, mens andre køber dobbelt så meget kød, som de gjorde sidste år? Det er en endeløs strøm af spørgsmål, lige så endeløs som det TikTok feed, som nu fanger generationen når vi doomscroller.

Vores nyhedsstrøm er blevet fyldt med sensationelle hurtignyheder og clickbait, hvor alt koges ned til en 30 sekunders lang strøm af ord og visualiseringer i prangende billeder. Derfor vækker det også noget identifikation, når Daniel Rye, til et foredrag på Silkeborg Gymnasium, netop snakker om mediernes indflydelse i vores opfattelse af verden. Ifølge Rye skal vi ikke lægge alt vores opmærksomhed og vores liv over på medierne, netop fordi de kæmper om vores opmærksomhed og

kæmper for, at vi synes at noget er interessant. Vi skal i stedet for have fokus på de langsomme historier og helt simpelt læse flere bøger. Og måske har Daniel ret, vi er muligvis nødt til at rive os fri fra vores trang til underholdning og finde tålmodigheden frem for at forstå omfanget af klimakrisen. De fleste unge siger også, at de har svært ved at sætte sig ind i kampen for klimaet, da det er et problem som ligger meget fjernt fra dem selv. Men er det ikke forkert at sidde og vente til verden brænder din baghave op til aske, før du gør noget ved det? For selvom det ikke er lige i baghaven, betyder det ikke, at det ikke eksisterer. Det er muligvis her isbjørnen netop kan komme til sin ret, måske kan kunsten, fotografiet, det visuelle være med til at tvinge folk til at kigge lige ind i klimakrisens øjne. Vi skal måske gøre brug af de større historier, som tager længere tid at fortælle, lade os suge ind i kunsten, som har taget lang tid om at blive til. For vi opnår ikke noget, ifølge Rye, hvis vi bliver trætte af fortællinger om klima og vælger at vende blikket væk og ignorere det. Men han siger netop også, at vi ikke som individer kan lægge alt ansvaret på egne skuldre. Det ansvar og den voksende klimaangst, som mange unge stadig mærker tæt inde på kroppen, er bekymrende, men vi skal vel også som unge blive bedre til ikke at bebrejde os selv. Men angsten og bekymringen kan muligvis også være noget af det som er med til at motivere nogle unge til at blive ved med at håbe og arbejde for, at der skal ske en ændring.

En generation som i 2019 blev omdøbt til "generation klima", som deltog i utallige klimademonstrationer ofte ført an af den unge, 16-årige aktivist Greta Thunberg, fremstår pludselig måske mere ligeglade end nogensinde før. Statistik viser, at færre og færre unge tager klima med i deres overvejelser i deres dagligdag og tænker over det, når det kommer til deres forbrugsvaner, dette efterlader mig med spørgsmål om klimabevidsthed bare var en trend for mange unge? Er generation-klimabevidste blevet til generation-klimatrætte? Klimaligeglade? Eller er der stadig en generation med kamgejst og viljestyrke, som faktisk er villig til at ofre store dele af det de elsker for at redde planeten?

Men er jeg selv dobbeltmoralisk, når jeg klager over stadiet vores klode er i, men jeg så stadig helst vil tage bilen i skole eller købe noget nyt tøj her og der. Jeg kan ikke identificere mig med den klimatræthed mange andre mærker, jeg mærker nærmere det jeg vil kalde for klimahandlingslammelse. Jeg læser gerne frivilligt nyhederne som omhandler klimakrisen, men de efterlader mig bare med mere håbløshed. Jeg vælger hellere at drukne tanken om klimakrisen væk og gå videre med min hverdag, hvilket får mig til at tænke om andre unge måske også gør det

samme, at de gemmer den bekymring de føler, bag klimatrætheden. Det bliver måske nemmere at kalde det klimatræthed og undskylde det, end at konfrontere sig selv og sine omgivelser.

Vi lever egentlig i en tid hvor vores evner og vores teknologi har udviklet sig til det helt ekstraordinære, og vi faktisk burde være i stand til at finde på klimavenlige og holdbare løsninger, men vi formår på en eller anden måde ikke at udnytte det. Er vi så bundet op af kapitalistiske mønstre, hvor vi ønsker at maksimere, producere og eje mere, at det sker på bekostning af vores natur? Har vi skabt et samfund i fuld acceleration på vej mod dets egen afgrund?

Måske skal vi i stedet lærer at slukke ned for den uendelige, hurtige nyhedsstrøm og lade os opsluges af kunsten. Som billedet af den store, fredelige, sovende isbjørn, der fanger min opmærksomhed, gør mig nysgerrig og får mig til at stoppe op, kan muligvis være det der vækker den klimatrætte generations interesse igen.